

Les amistats comunes

DANIEL CAPÓ

La vida és ondulant, li agradava de recordar a Josep Pla, citant el francès Michel de Montaigne: una vida que serpenteja, que canvia, que fluctua empenya per l'atzar, els interessos o la realitat. Hi ha un punt d'escepticisme en aquestes paraules, que poden conduir tant al desengany com a la prevenció. Montaigne pertanyeria al segon grup. Així, en el seu assaig sobre l'amistat distingeix entre la rara figura de l'«amic veritable» i la més usual de l'«amic comú». «Amb aquestes amistats -escriu l'autor de Bordeus, referint-se a les comunes- convé anar amb prudència i precaució: "Estima'l -deia Quiló- com si algun dia haguessis d'odiar-lo; odia'l com si algun dia haguessis d'estimar-lo"». Aquest precepte, que resulta tan abominable en l'amistat suprema i capital, resulta sa per a la pràctica d'amistats ordinàries i comunes. Pel que fa a aquestes s'ha d'aplicar una sentència que li era molt familiar a Aristòtil: «Oh, amics meus, no existeix cap amic!».

Va ser Lord Palmerston qui va formular una altra coneguda sentència («Anglaterra no té amics ni enemics eterns, només interessos») que resumeix a la perfecció l'humor variable de la política. Estimar com si algun dia haguessis d'odiar i viceversa vindria a ser la mentida piadosa de l'amistat o, el que és el mateix, la mentida indispensable perquè els interessos comuns entre els adversaris polítics puguin prevaler.

És, per descomptat, el que es deriva d'aquesta mena de triangle insoluble que conformen Mariano Rajoy, Pedro Sánchez i Albert Rivera. El «no és que no» obeeix a un odi etern entre les dues Espanyes o la teatralitat necessària prèvia a un pacte? Quina teoria de jocs empra en aquests moments el cap de l'oposició? ¿I quines possibilitats reals hi ha de convertir l'enfrontament històric entre els dos partits majoritaris en un acord més fructífer i raonable?

La distinció entre amistats veritables i comunes hauria de servir per aplanar un pacte de govern que respongués també al cansament social cap a l'immobilisme polític. Per què negar-se a negociar si de d'aquesta manera es poden obtenir millores concretes i l'alternativa, en última instància, passa per tornar a les urnes? Quin missatge s'envia a la ciutadania si només es concep el debat parlamentari en clau de veritats absolutes i indiscutibles? Per què no utilitza el PSOE la seva condició de partit necessari per impulsar un acord complementari al que han signat PP i Ciutadans? No hi sortiríem tots guanyant, principalment si pensem que un dels eixos fonamentals de la democràcia consisteix en la cooperació entre els diferents?

El concepte de pecat original funciona molt bé per mobilitzar el vot dels doctrinaris, però no permet articular cap tipus de política raonable. En reduir la paleta de colors es menysprea el valor dels matisos, que constitueixen un registre especialment valuós en temps de pactes. Ningú els demana als partits un matrimoni de per vida, sinó un acte de responsabilitat puntual a canvi de mesures concretes i imprescindibles per al país. Si Espanya necessita

una segona transició, com observen alguns comentaristes, aquest procés només seria possible entre amics comuns -per dir-ho alla Montaigne-i no pel desbordament d'una de les parts ni per l'obstinada tancament de les diferents faccions enfrontades. A la vida ondulant es tanca l'ADN mínim del parlamentarisme: ni l'amistat ni l'enemistat constitueixen realitats definitives. A vegades, el traç de la democràcia s'escriu sobre aigües estancades, per donar-li precisament moviment. I evitar mals majors.

Font del document:

http://www.diaridegirona.cat/opinio/2016/09/08/amistats-comunes/802973.html?utm_source=rss